

TALEPAPIR

”Det talte ord gælder”

Spørgsmål

Vil ministeren redegøre for, hvilke initiativer ministeren vil tage som opfølgning på den skarpe kritik Statsrevisorerne udtaler af, at Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri i perioden 2014-2019 ikke har sikret en korrekt og tilstrækkelig kontrol af tilskud til landbrugere?

Vil ministeren redegøre for, om ministeren er enig i kritikken af, at den utilstrækkelige kontrol medfører risiko for, at nogle landbrugere uberettiget har fået tilskud, og vil ministeren tage initiativ til at undersøge sager tilbage til 2014 og kræve tilbagebetaling af EU-støtte? Der henvises til beretning nr. 15/2020 om forvaltning af tilskud til landbrugere, jf. MOF alm. del – bilag 555

Svar

Indledning

Tak for spørgsmålet. Og tak for muligheden for at redegøre for mine initiativer.

Lad det være sagt med det samme: Rigsrevisionens og Statsrevisorerne kritik er meget alvorlig.

TALEPAPIR

Rigsrevisionens kritik drejer sig især om tre forhold.

For det første, at manglende kontrol generelt har givet risiko for omgåelse ved opsplitting af bedrifter.

For det andet en række problematiske forhold vedrørende et konkret sagsforløb, hvor der har været tale om opsplitting på flere CVR-numre.

Og for det tredje en række fejl i sagsbehandlingen af 50 sager under miljøteknologiordningerne.

Kritikken kalder i den grad på svar. Der er kort sagt brug for handling – og handling nu.

Fra det øjeblik jeg satte mig i ministerstolen, har mit fokus været klart: Der skal være styr på forvaltningen. Der skal ryddes op. Og omverdenens tillid skal genoprettes.

TALEPAPIR

Som bekendt har jeg meget tidligt fremlagt en 10-punkts plan. I den plan er det et helt centralt punkt, at der skal være en sund forvaltningskultur på hele ministerområdet.

Og i dag vil jeg redegøre nærmere for de syv nye initiativer, der er et direkte svar på kritikken fra Rigsrevisionen.

Initiativerne er omfattende.

De retter sig mod Landbrugsstyrelsen. Men de retter sig også mod resten af ministerområdet.

De skal sikre god forvaltning fremadrettet. Men de er samtidig også rettet mod at få ryddet op bagudrettet.

Det har samtidig været min vurdering, at der er behov for friske kræfter til at gennemføre initiativerne.

TALEPAPIR

Landbrugsstyrelsen skal derfor have ny direktør. Det bliver en bunden opgave for den nye direktør at gennemføre initiativerne. Og at sikre omverdenens tillid til Landbrugsstyrelsens forvaltning.

Men lad mig for en god ordens skyld også slå fast: Landbrugsstyrelsen har gode og dedikerede medarbejdere. Selvom der har været kritik, bliver der udført et hårdt og godt stykke arbejde hver dag i styrelsen.

Når det er sagt, er der plads til forbedring. Og det er den, vi skal sætte i gang nu.

Initiativerne

Og nu til de syv initiativer.

For det første indføres der fremadrettet fuld kontrol af landbrugernes bagvedliggende ejerforhold. Rigsrevisionen påpeger risikoen for omgåelse ved, at tilskudsansøgere opdeler bedrifter i flere CVR-numre.

TALEPAPIR

Det gøres der nu op med. Efter vi har modtaget beretningen er der indført kontrol med bagvedliggende ejerforhold. Og det gælder på alle ordninger, hvor problematikken kan gøre sig gældende. Ikke kun for de ordninger, Rigsrevisionen undersøgte.

Der er selvfølgelig en pris, der skal betales for et sådant initiativ. Kontrol koster ressourcer. Det vil i visse tilfælde betyde langsommere sagsbehandling. Det vil forsinke visse udbetalinger. Og det vil belaste visse ansøgere. Også dem, som måtte have legitime grunde til opdelingen.

Det kan give anledning til kritiske røster. Men det må vi tage med. Det er en pris, vi må betale med åbne øjne. For der *er* behov for kontrol.

Det skal selvfølgelig gøres klogt og med omtanke. Jeg har derfor bedt Landbrugsstyrelsen om hurtigst muligt at udvikle en effektiv kontrolmodel med færrest mulige ulemper.

TALEPAPIR

Jeg har også bedt om, at styrelsen inddrager EU-Kommissionen. Dette skal sikre overholdelse af EU-reglerne.

For det andet skal der bagudrettet gennemføres en systematisk gennemgang af støtte til bedrifter, hvor der har været risiko for omgåelse som følge af manglende kontrol med opsplitning af bedrifter.

Og det skal omfatte alle modtagere, hvor det i forhold til forældelse og andre regler er muligt at rejse tilbagebetalingskrav.

På baggrund af gennemgangen vil der så blive rejst konkrete tilbagebetalingskrav, hvor det er muligt.

Styrelsen skal selvsagt også rette op på de fejl, Rigsrevisionen fandt i sagsbehandlingen af de 50 sager under miljøteknologiordningerne.

Gennemgangen vil koste ressourcer, tage lang tid og belaste nogle tilskudsmodtagere.

TALEPAPIR

Der er også usikkerhed om omfanget af mulige tilbagebetalingskrav.

Men det er en pris, der er værd at betale. Ret skal være ret. Ubertrettiget støtte skal selvfølgelig kræves tilbage, hvor det er muligt.

Igen skal det selvfølgelig gøres klogt. Jeg har derfor bedt styrelsen om hurtigst muligt at tilrettelægge en effektiv metode for gennemgangen.

For det tredje vil der blive gennemført en faktisk udredning af det konkrete, problematiske sagsforløb, der beskrives i Rigsrevisionens beretning. Det drejer sig om det konkrete sagskompleks, hvor der er sket opsplitting på flere CVR-numre.

Opgaven vil være at afdække de retlige aspekter af myndighedernes håndtering af det faktiske sagsforløb.

TALEPAPIR

Vi skal simpelthen finde ud af, hvad der er op og ned i sagen. Der skal skabes klarhed. Når vi står med den udredning, ved vi, om der er baggrund for at gå videre med at søge at placere et ansvar.

Tidligere direktør hos Folketingets Ombudsmand Jens Møller vil stå i spidsen for denne udredning.

Det fjerde initiativ er en ekstern analyse af Landbrugsstyrelsens væsentligste opgaver. Det vil sige arbejdet med at udbetale de ca. ni milliarder kroner årligt. Og arbejdet med at sætte rammerne for landbrugserhvervet gennem regulering.

Der er simpelthen behov for at skabe et samlet overblik og komme på forkant. Svagheder og risici skal identificeres. Fremadrettede løsninger på problemerne skal udpeges. Nu skal vi til bunds.

For det femte vil jeg væsentligt styrke departementets tilsyn med hele ministerområdet.

TALEPAPIR

Det har Statsrevisorerne opfordret mig til. Og jeg er enig.

Det vil have flere konkrete elementer.

Der vil blive oprettet et tilsynskontor i departementet. Det skal blandt andet sikre, at der bliver reageret hurtigere på risici.

Der vil også blive udarbejdet en styrket tilsynsplan. Det skal sikre tilsyn på alle de relevante områder.

Og endelig vil departementets dialog med Rigsrevisionen vil blive væsentligt styrket. Det skal sikre en tæt dialog og ekstra opmærksomhed på revisionerne.

For det sjette vil jeg igangsætte et serviceeftersyn af andre væsentlige opgaveområder under Fødevareministeriet.

TALEPAPIR

Statsrevisorerne har opfordret mig til generelt at vurdere kvaliteten af hele ministeriets tilskudsforvaltning og kontrolvirksomhed. Baggrunden er en række kritiske beretninger fra Rigsrevisionen de seneste år. Og igen er jeg enig med Statsrevisorerne.

Der skal skabes et overblik over problemer og risici samt mulige løsninger. Vi skal på forkant. Vi skal udvise rettidig omhu.

Det er en omfattende opgave. Det vil tage tid. Men det er det rigtige at gøre.

Endelig for det syvende vil jeg styrke indsatsen for at sikre en god forvaltningskultur på hele ministerområdet.

Det er allerede en del af min 10-punkts plan. Og meget er allerede sket. Men nu sættes der ekstra tryk på.

TALEPAPIR

Det skal i endnu højere grad blive en del af ministerområdet DNA, at forvaltningen præges af de klassiske dyder som saglighed og faglighed.

Det indebærer blandt andet, at der selvfølgelig skal være dialog med interesseorganisationerne, men at den dialog skal holdes inden for rimelige rammer. Den må ikke blive for tæt.

Oplysningskampagner, onlinekurser og målrettet ledelseskommunikation: Det er nogle af de relevante redskaber.

Afslutning

Lad mig afslutningsvis endnu engang slå fast: Jeg tager kritikken fra Rigsrevisionen og Statsrevisorerne dybt alvorligt. Man skal kunne have tillid til forvaltningen. Punktum.

Jeg vil derfor gennemføre de nødvendige tiltag. Der skal ryddes op bagud.

TALEPAPIR

Og problemer skal undgås fremad. Det gælder i Landbrugsstyrelsen. Og det gælder i hele Fødevareministeriet.

Det bliver et kæmpe arbejde. Det kommer til at tage tid. Det kommer til at koste ressourcer. Men det skal gennemføres.

Det er mit mål. Det er min plan. Helt enkelt.

Nu vil jeg tillade mig at dele et handout ud. Det skal give jer et overblik over de initiativer, jeg lige har gennemgået.

Tak for ordet.